

Cena numeru
20.000 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi:
Miesięcznie 450.000.
Z przes. pocz.?
Miesięcznie 500.000
poza Łodzi 1 numer 22.000
Konto P.K.O. 6059
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

XXVI r.
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 6-8 pp
Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

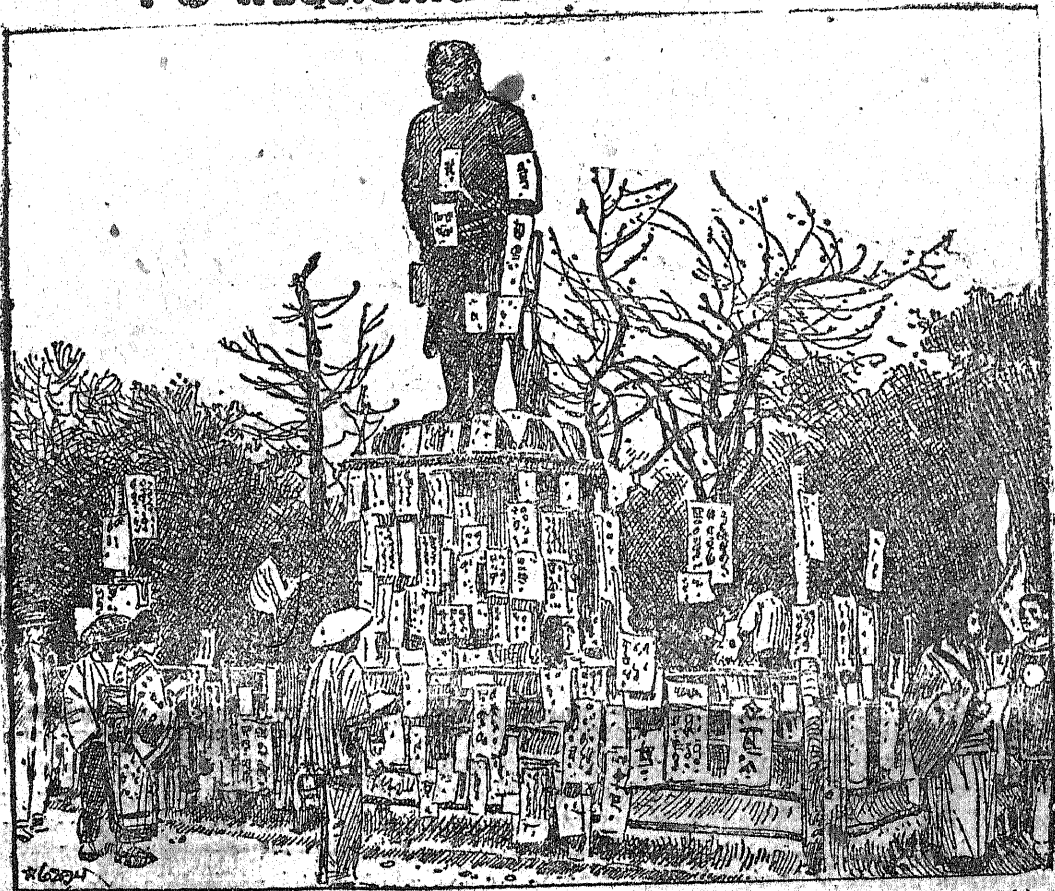
Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Plątek, dnia 23 listopada 1923 r.

Po trzęsieniu ziemi w TOKIO.

Rycina przedstawia obrazek po trzęsieniu ziemi w Tokio. Osoby, które ocalały w czasie japońskiego trzęsienia ziemi starają się zawiadomić rodzinę o nowym miejscu pobytu. Widzimy tutaj tysiące kartek z adresami na czczonym przez katastrofę pomniku.

Konsekwencje.

Komisja Sejmowa uchwaliła nie wydać posłów Marka, Bobrowskiego i Stańczyka karzącej ręce sprawiedliwości.

Prokuratorja państwa ma dowody w ręku, iż wymienieni przestępcy, pardon, towarzysze, namawiali ludzi do nieposłuszeństwa władzom, do niestawiania na wezwania komend uzupełniających, do dezercji z szeregów W. P., do strzelania do wojska. Dalej zorganizowali zbrojny zamach stanu, porwali się na wojsko polskie, skutkiem czego około 200 żołnierzy, w tem kilkunastu oficerów padło.

Utworzyli republikę krakowską, w imieniu rebeliantów i zbrojnego motłochu prowadzili pertraktacje z władzami żądając, usunięcia się ich i oddania prawowitej władzy w ręce P.P.S-u.

Wszystkie te przyczyny Komisja Sejmowa, uznała za niedostateczne do pozwolenia sądom nawet na wytoczenie im procesu...

Jest to poprostu naigrywanie się ze sprawiedliwości i co gorsza prejudykat na przyszłość dla „Wyzwolenia“ „P.P.S.“ i innych towarzyszy, upoważnieniem do dalszych zamachów na państwo — gdyż Sejm powyższą decyzją dał dowód, iż przeciwko tego rodzaju zbrodniom, przeciwko przestępstwom, które są określone w kodeksie kar-

nym, jako zdrada główna i w zdrowych organizmach państwowych jaknajsurowiej karana — występować nie myśli.

Towarzysze mają obecnie wolną rękę, próby, które nie powiodły się w Krakowie, mogą znakomicie się udać w Dąbrowie, w Łodzi lub we Lwowie. Droga otwarta — tylko teraz szczerze, do pracy, do agitacji, do organizacji band na Wojsko Polskie, które ma jeszcze tylu żołnierzy, niewysirzelanych.

Orzeczenie Komisji Sejmowej stawia żołnierza polskiego w położenie manekina drewnianego, do którego każdemu posłowi wolno zorganizować strzelanie... do celu.

Również policzek moralny wymierzony sługom polskiej Temidy, którzy z zaparciem się pracują dla dobra państwa, — jest zbyt bolesny — aby przejść nad nim do porządku dziennego i nie wywołać długo tłumionego zniechęcenia.

A społeczeństwo?

Zdrowe jednostki o narodowym światopoglądzie — co czują, co mówią? Już dzisiaj powszechnie słyszy się głosy: „wczoraj zorganizowali mordy policji i żołnierzy jutro z nami się załatwi! Musimy nolens volens organizować się w regularne kadry i organizować już nie w obronie naszych ideałów, ale w interesie własnej skóry.

Od Administracji

Skutkiem niezwykłego podrożenia papieru zmuszeni jesteśmy z dniem 22 b. m. podnieść cenę egz. pojedynczego na

20.000 mk.

— w niedziele i święta —

30.000 mk.

w poniedziałki i dni poświęcone

15.000 mk.

Prenumerata kosztować będzie 450.000 mk. miesięcznie, łącznie z odnoszeniem do domu. Jednakowoż prenumeratorzy, którzy uregulują prenumeratę

w administracji „Rozwoju“

do dnia 30 b. m. zapłacą tylko

420.000 mk.

Adm. „Rozwoju“

Jezeli rząd — jedyny czynnik powołany do obrony życia i mienia obywateli, ma związane w tym wypadku ręce przez Sejm, to coż pozostaje innego... jak nie dorazna samoobrona?

Jestem przekonany, że to nie ostatni z machi towarzyszy na wojsko i policje, a jezeli więcej trupów padnie, więcej wiernych synów naszej ojczyzny, to pamiętajcie, krew tej obecnie będą winni nie tylko socjali podżegacze tłumów ulicznych, ale i współwinną będzie też i Komisja Sejmowa, która swoją władzą osłania przed ręką sprawiedliwości bolszewizujących tłumy przewódców.

Jeden jedyny uczciwy socjalista Czesław Porankiewicz wrócił do kraju z Bolszewji: woli polskie więzienie, niż sowiecki raj. Przywiózł stamtąd najważniejszą wiadomość, iż Rosja we wrześniu i listopadzie wysłała do nas 3000 agentów i prowokatorów. Wypadki krakowskie dowodzą niezbicie, iż P.P.S. zdążyła zadzierzgnąć z nim i z sowiecami przyjacielskie stosunki.

Czy nie czas, abyśmy też weszli w bliższy kontakt... z Mussolinim?

A. S.

Zmiany na stanowiskach wojskowych.

Wedle informacji, nadchodzących z Warszawy, zajdą w najbliższym czasie następujące zmiany na wyższych stanowiskach wojskowych: Na czele świeżo utworzonego generalnego nadinspektoratu piechoty w Warszawie stanie szef sztabu gen. i b. premier gen. Władysław Sikorski. B. minister spraw wojskowych, gen. Sosnkowski obejmie inspektorat armji w Toruniu.

Na generalnego inspektora armji dot. Krakowa desygnowany jest gen. Skierski. Na to samo stanowisko do Lwowa gen. Rydz-Śmigły.

Z Rady ministrów.

Na najbliższym posiedzeniu Rady ministrów będą rozpatrywane następujące projekty ministerjum prac: projekt ustawy o pracownikach domowych (służbie domowej) projekt ustawy o wypowiedzaniu pracy i o przymusowym stosowaniu wskaźnika drożźnianego w zakładach handlowych i przemysłowych.

Budżet oświaty.

Jak się dowiadujemy, budżet ministerjum oświaty został definitywnie uzgodniony przez p. ministra skarbu i p. ministra oświaty.

TELEGRAMY.

JUBILEUSZ 5-LECIA OSWOBODZENIA LWOWA.

LWÓW 22.11 (PAT) Wczoraj, jako w przededniu 5-cio lecia oswobodzenia Lwowa, o godzinie 9-tej rano, odprawione zostało nabożeństwo żałobne, za poległych w obronie Lwowa. Dziś o godz. 10.20 odbyło się w Katedrze uroczyste nabożeństwo. Po mszy celebrowanej przez księdza Infulata Zajchowskiego, dokonał tenże poświęcenia sztandaru na placu Marjackim.

Prezydent Neumann wygłosił mowę, oddając sztandar w ręce prezesa związku obrony Lwowa dra Zagórskiego, potem generał Rozwadowski w imieniu armii, wyraził obrońcom Lwowa, serdeczne podziękowanie za ich czyn orężny i obronę Lwowa, oraz Kresów Wschodnich. Następnie odbyła się defilada.

HAJDAMACY PRZED SADEM.

LWÓW 22.11 (PAT) Onegdaj przed trybunałem sędziów przysięgłych, rozpoczęły się rozprawy przeciw 11 młodym rusinom, oskarżonym o zbrodnię zdrady głównej.

NOWA AFERA SZPIEGOWSKA.

LUBLIN 22.11 (PAT) „Głos Lubelski” donosi o odkryciu nowej afery szpiegowskiej, na rzecz bolszewji, której głównym kierownikiem był niejaki Karol Nierzewicz

REWIZJA U KS. MAKSYMILJANA BADENSKIEGO.

BERLIN 22. 11. (AW) Według wiadomości z Karlsruhe, oddział niechoty francuskiej obstawiał dwór ks. Maksymiljana Badenckiego i zrewidował dokładnie wszystkie zabudowania. Książę podejrzewany jest o ukrywanie broni w swych posiadłościach. Zarządca dóbr aresztowano.

WIERNI SŁUDZY.

WIEDEN 22. 11. (AW) Węgierscy magnaci i zwolennicy monarchizmu habsburskiego przesłali b. cesarzowej Zofie w Hiszpanji 36 skrzyń kosztowności i złotych przedmiotów, zabranych wśród siebie.

Transport ten przyjechał już tranzytem przez Austrię. Jedzie z nim b. minister Popowicst i dr. Graetz.

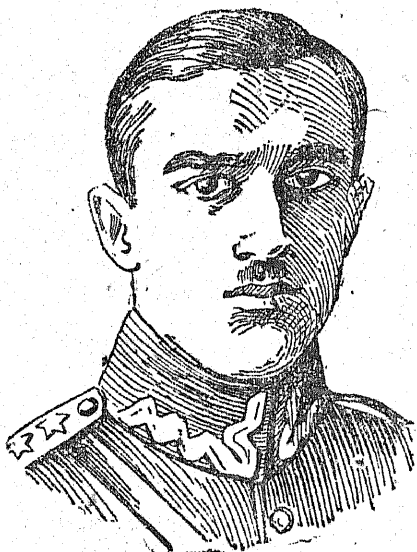
LLOYD GEORGE PRZECIW POLITYCE BALDWINA.

LONDYN 22.11 (AW) Otwierając kampanję wyborczą, Lloyd George wygłosił pierwsze przemówienie w Nordt-Hampton, oświadczając, że istotną przyczyną bezrobocia w Anglii jest zubożenie nie tylko kupców angielskich, lecz i tych, którzy od Anglii kupowali. Anglja sprzedaje w Europie o 60 milionów funtów mniej, niż przed wojną. Europa nie jest w stanie kupować w Anglii, dlatego koniecznym warunkiem poprawy sytuacji w Anglii, jest odbudowa Europy, gdyż wtedy dopiero kupcy europejscy przyjadą po zakupy do Anglii.

W dalszym ciągu swego przemówienia Lloyd George zwrócił się przeciwko Francji, zarzucając jej tamowanie rozwoju handlowego Anglii przez polityczne intrygi.

Pozostała część swego przemówienia Lloyd George poświęcił ostrej krytyce rządu Baldwina, który — zdaniem mówcy — trzymając ster rządów, prowadzi Anglję do ruiny.

Ofiary katastrofy lotniczej w Rakowicach.

Marjan Łukomski.

Jan Kuras.

Exposé min. Dmowskiego w komisji dla spraw zagranicznych.

Na wczorajszym posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych i Wojskowej przewodniczący komisji sen. Kinoski poprosił Ministra spraw zagranicznych p. Dmowskiego o dane informację w sprawie kontroli wojskowej w Niemczech, powrotu kronprincea i Klajpedy, które to sprawy w tej chwili najbardziej wymagają wyjaśnienia.

Sprawa kontroli wojskowej w Niemczech i powrotu kronprincea.

Wobec opornego stanowiska Niemiec w sprawie kontroli wojskowej, Poincare, dążąc do bezwzględnego zapewnienia pokoju, chciał uzyskać pozytywne gwarancje. Byla z tego powodu obawa rozluźnienia stosunków między Francją a Anglią.

Zachodziła obawa, że Anglja ze względów zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych nie będzie chciała zgodzić się na sankcje.

Sprawa Klajpedy i stanowisko rządu polskiego.

Przechodząc do sprawy Klajpedy, p. Minister stwierdził przede wszystkim, że sprawa ta przeszła do Ligi Narodów wobec opornego stanowiska rządu litewskiego w stosunku do uchwalonego przez Radę Ambasadorów statutu.

Stanowisko rządu polskiego w tym względzie jest tego rodzaju, że zaznacza on stanowczą

P. Minister Dmowski stwierdził przede wszystkim, że w sprawie kontroli wojskowej w Niemczech i powrotu kronprincea zapewne niewiele już powie nowego, gdyż prasa oficjalna pod tym względem informowała, pragnie jednak rzucić trochę światła na całokształt tej sprawy.

których Francja mogła się domagać.

Co do kronprincea to zobowiązał się on do zachowania się jak przeciętny dobry obywatel niemiecki. Niemcy ze swej strony zapewnią również, że biorą odpowiedzialność za to, by kronprince roli politycznej nie odgrywał. Ostatnie wiadomości pozwalają na sprawę tę zaspokoić się spokojem.

chcę wejść w bezpośrednie pertraktacje z Litwą, aby osiągnąć porozumienie przede wszystkim w sprawie tranzytu przez terytorjum litewskie dla tej części Polski, która tego niezbędnie potrzebuje, oraz zawrzeć odnośne umowy handlowe, komunikacyjne itd.

Zapytania.

W dyskusji zabierał głos pierwszy sen. Posner i powołując się na pogłoski w sowieckiej i czeskiej prasie, zapytywał, czy prawdą jest, jakoby rząd polski prowadził jakiegokolwiek rokowania z rządem bawarskim na temat rzekomego restaurowania dynastji Habsburgów i tworzenia monarchji bawarsko-austriackiej.

Sen. Ringel poruszył cały szereg spraw ogólniejszego znaczenia, a mianowicie stosunki

Francji do sowietów w związku z podróżami senatorów francuskich do Rosji oraz oświadczenie Poincarego, że skoro sowiety uznają dług przedwojenny, to Francja będzie mogła uznać de jure rząd sowiecki.

Wreszcie ciekawym byłoby dowiedzieć się jakie stanowisko rządu angielskiego do Polski na tle stosunków i ewentualnego konfliktu między Polską a sowietami.

Odpowiedź ministra.

P. min. Dmowski w odpowiedzi na zapytania obu senatorów stwierdza, że o ile chodzi o rokowania z Bawarią to porłoski szerzone można nazwać jedynie ordynarną kaczka dziennikarska, mająca swe źródło chyba jedynie w poszukiwaniu sensacji.

Rząd polski w stosunku do rządu bawarskiego poruszał w ostatnich czasach jedynie sprawę wzdalenia żydów.

Co do stosunku Francji do Sowietów, żadnych aktów ze strony rządu francuskiego nie ma.

Jeśli chodzi o podróże senatorów francuskich do Rosji to trzeba wyraźnie zaznaczyć, że nie leżała oni tam jako przedstawiciele rza-

du, na tle zaś wewnętrznych stosunków francuskich są ci panowie urzędnikami dzisiejszego rządu. Dlatego też podróże te nie są objawem polityki rządu francuskiego — nie mamy ani prawa, ani obowiązku kontrolować tego rodzaju faktów.

Sprawa stosunku Francji w razie ewentualnego konfliktu między Polską a Rosją sowiecka wydrze się p. ministrowi niezupełnie nieaktualna. Zreszta pamiętam wszystkie stanowiska Francji w lecie 1920 r. Jesteśmy przekonani, że w każdej trudnej sytuacji możemy liczyć na współdziałanie Francji tak jak Francja na nas liczyć może.

W sprawie stosunku Anglii do Polski

ZAMORZOWANIE BUŁGARSKIEGO MINISTRA

Duparnow, minister gabinetu Stambolijskiego, został w czasie transportowania go do Sofii zastrzelony w chwili, gdy usiłował uciec.

p. minister powołuje się na to, co już powiedział w komisji sejmowej. Należałoby dodać tylko, że stanowisko rządu angielskiego w sprawie kontroli wojskowej w Niemczech było w pewnej mierze podyktowane względami na położenie Polski.

Przy tej sposobności p. Minister wyraził zadowolenie, że może podać do wiadomości komisji, iż w najbliższy poniedziałek podpisany zostanie traktat handlowy między Anglią a Polską.

Następnie przemawiał p. wiceminister Seyda, uzupełniając wywody p. Ministra. Końiec posiedzenia uznano za tajny.

SYMPATJA KRÓLA ALFONSA DLA POLSKI.

RZYM 22.11 (PAT) Podczas przyjęcia w Kwirynale przez króla Alfonsa korpusu dyplomatycznego powszechną uwagę zwrócił fakt, że król dłuższy czas około 20 minut rozmawiał z posłem polskim, Zalewskim. Król prowadził rozmowę na temat polityki ogólnej, poczem dał wyraz swym uczuciom sympatii dla Polski.

AUSTRJACCY FINANSIŚCI O TRUDNOŚCIACH FINANSOWYCH POLSKI.

WIEN 22. 11. (PAT) Tutejsza prasa pisze, że jeżeli Polska przezwycięży obecne trudności, to dzięki wielkiej liczbie ukrytych za granicą kapitałów polskich, posiadających wartość złotą, można spodziewać się gruntownej poprawy jej stosunków finansowych. Właściwym motywem wstrząsu finansowego w Polsce jest motyw psychologiczny i ma swe źródło w nieufności kapitału do polskiej gospodarki społecznej. Bardzo dotkliwie odczuwa spadek waluty polskiej kapitał austriacki, zaangażowany w Polsce, zwłaszcza, iż banki austriackie rozporządza w Polsce znacznymi wierzytelnościami.

NIEMCY NIE DOSTANĄ POŻYCZKI W AMERYCE.

WASZYNGTON 22.11 (PAT) Sekretarz dla handlu Hoover zaprzecza wiadomości, jakoby prowadził on rokowania w sprawie udzielenia Niemcom pożyczki dla zakupu środków żywności. Oświadczył on, że w Niemczech środki żywności są w dostatecznej ilości i że akcja ratunkowa Ameryki jest zbędna.

STRESEMANN NA WYLOCIE.

BERLIN 22.11 (PAT) Gmach parlamentu Rzeszy od rana był obsadzony przez policję która sprawdzała dokumenty wchodzących. Po otwarciu posiedzenia o godz. 1.30

Sprawa Baginiego i Wieczorkiewicza.

Zeznania podkomisarza Sawczyna.

W dalszym ciągu obrada obrona prosi o powołanie dodatkowo kilku świadków, poczem zeznaje podkom. Józef Sawczyna.

„W początku lipca zostałem wezwany przez nadkom. Piątkiewicza. Gdy do niego przybyłem, zastałem tam podinspektora Kaweckiego, podkom. Stanisza i Cechnowskiego i asystowałem przy składaniu przez tegoż zeznań.

Następnie delegowany byłem wraz z wywiadowcą Marymskim za Cechnowskim do Krakowa. Tam konfident nasz był w mieszkaniu por. Wieczorkiewicza. Obserwację nad Wieczorkiewiczem poruczyłem Marymskiemu, sam powracając do Warszawy. Następnie kilkakrotnie jeździłem do Krakowa, utrzymując kontakt z Marymskim, który składał mi raporty o wizytach u Wieczorkiewicza jakiegoś oficera sanitarnego, jakiejś kobiety, brunetki z krótkimi włosami, wreszcie o przyjeździe w dn. 17 lipca z Warszawy jakiegoś garbusa o typie semickim z którym Wieczorkiewicz odbył dłuższą konferencję, a następnie wyjechał do Wieliczki, gdzie spotkało się z trzema nieznanymi nam oficerami. W tym czasie otrzymałem od Cechnowskiego bombę, którą dostarczyłem nadkomisarzowi Piątkiewiczowi.”

Dalej świadek podaje nowe szczegóły że Cechnowski dostarczył fotografii z podróży dokonywanych z Wieczorkiewiczem. Ponadto świadek miał słyszeć od Marymskiego, który wszedł w stosunki osobiste z Wieczorkiewiczem, że ten mu proponował wstąpienie

nie do pewnej organizacji, mającej na celu dobro ogółu i wykonywanie pewnych instrukcji. Gdy Marymski oświadczył gotowość wstąpienia do tego rodzaju organizacji, Wieczorkiewicz dał mu adres do pewnego garbusa tego osobnika, nazwiskiem Maśliński, który ma Marymskiego wprowadzić w zreszczenie i dawać odnośne instrukcje. Byłby to wielki sukces dla śledztwa, gdyby udało się drugiego agenta wprowadzić do organizacji. Następnie, rozkaz władzy wyższej, polecający kategorycznie śledztwo zakończyć, nie pozwolił okoliczności tej wykorzystać. Świadek dodaje, że Cechnowski miał otrzymać od Wieczorkiewicza wynagrodzenie pieniężne, o które zwracał się pod tegoż nieobecność do sierżanta Maraszka, którym Wieczorkiewicz się często wyrażał. Podkom. Sawczyna uzupełnia nieznane dotychczas szczegóły aresztowania por. Wieczorkiewicza. W chwili, gdy Piątkiewicz wydał rozkaz aresztowania Wieczorkiewicza punkt ciężkości śledztwa był już przeniesiony do Warszawy, gdzie przy pomocy Marymskiego i przez obserwację Maślińskiego miano dotrzeć do centrum organizacji, to też stracono z oczu Wieczorkiewicza, którego też początkowo nie można było odszukać. Trafiono jednak na jego ślad przez zaarrestowanie i zbadanie Maraszka, od którego dowiedziano się, że Wieczorkiewicz jest na letnisku pod Zwolnieniem. Jakoż faktycznie zamieszkiwał w domku odległym o 6 wiorst od Zwolnienia, gdzie go ujęto. Dalej zeznaje podinspektor Kaweckie.

Mądry Polak po szkodzie.

Kolejarze poznańscy wyrzekają się bolszewickiej herezji. Czy szczerzy ich żal?

WARSZAWA 22.11 (PAT) Pracownicy kolejowi, dyrekcji poznańskiej przyszedli do przekonania, że strajk kolejowy w ostatnich czasach prowadzony zakończył się całkowitą klęską robotników, z powodu niesumienności i nieuczciwości kierowników tych organizacji zawodowych, które strajkiem kierowały. Daje temu dobitny wyraz rezolucja, uchwalona jednomyślnie w Poznaniu, w dniu 15 bm. na zebraniu, wydalonych z pracy kolejarzy. Równocześnie zebrani podpisali następujące oświadczenie: „Niniejszem oświadczamy, że

żadnej szkodliwej agitacji, wobec państwa prowadzić nie będziemy i że już więcej w strajkach jakichkolwiek udziału brać nie będziemy, co własnoręcznym podpisem stwierdzamy.”

Oświadczenie powyższe podpisało przeszło 120 kolejarzy.

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, kolejarze, którzy podpisali wspomniane powyżej oświadczenie zostali z powrotem przyjęci do służby kolejowej.

Różnice poglądów między Francją a Anglią wyrównane.

Zadowolenie w Anglii z powodu osiągnięcia jednomyślności.

LONDYN 22. 11. (PAT) W angielskich kołach dyplomatycznych uczuwa się duże zadowolenie z powodu rezultatów, jakie osiągnięto na konferencji ambasadorów w Paryżu. Zadowolenie to wypływa z dwóch względów, a mianowicie: że osiągnięta została jednomyślność wśród sojuszników, a następnie, że nota, jaką przesłano Berlinowi odpowiada w swych wytycznych kierunkowi, jaki uznany został przez rząd angielski, za sprawiedliwy i praktyczny.

W Anglii przywiązywano zawsze wielkie znaczenie dla prac międzysojuszniczej wojskowej komisji, kontrolującej stan zbrojeń niemieckich. Rząd angielski w nocie, wstosowa-

nej do Niemiec, utrzymał się dla poważnych, zresztą zrozumiałych względów od zagrożenia Niemcom dalszymi sankcjami, w razie, gdyby rząd niemiecki kontynuował swe stanowisko w przyjęciu na siebie odpowiedzialności za bezpieczeństwo alianckich oficerów, w wykonaniu przez nich obowiązków inspekcyjnych.

Stanowisko rządu angielskiego jest bezwarunkowo podyktowane konsekwencją. Stanowisko takie zresztą było podkreślane i zalecane w całej rozciągłości przez rząd włoski, a gwałtownie osiągnięta jednomyślność argumentacji zdobył sobie wreszcie również rząd francuski.

prezydent Loch udzielił głosu kanclerzowi, który między innymi powiedział: Nędza obecna na Niemiec popycha ludność do idei wywrótowych. Sytuacja wewnętrzna jest rozpaczliwa i moge wyznać otwarcie, że nie widzę żadnej drogi prowadzącej do jej polepszenia.

Zwracając się do nacjonalistów Stresemanna powiedział, że tak mało dające nadziei rokowania z Francją rząd prowadzi dlatego, że sprawa Nadrenji i Ruhry jest zbyt ważna, aby nie wyczerpać absolutnie wszystkich mo-

żliwości, jakie przedstawiały jeszcze drogi pertraktacji.

Nacjonalisci złożyli wniosek odmówienia zaufania gabinetowi Stresemanna bez umotywowania. Dziś wieczór social-demokraci nie zajęli jeszcze stanowiska wobec rządu. Po zamknięciu plenarnego posiedzenia parlamentu, frakcja social-demokratyczna zebrała się dla powzięcia ostatecznej decyzji.

NA MARGINESIE.

Pierwszorzędne informacje.

Mieszkaniec Radomia pan Z. pojechał do Berlina oczywiście przez Warszawę. Ha, różne wypadki, chodzi o ludziach, chciały wiec...

A kto wraca do kraju, ten musi iść na Kolej. Na kolei trzeba się czegoś dowiedzieć o pociągu. Tedy zapytał się jakiegoś przechodzącego na sali dworca Friedrichstrasse...

Urzednik objaśniając go, jakim pociągiem najlepiej jechać, wskazał że jedzie się przez Frankfurt nad Odrę. Po ostatnia niemiecka stacja zwiase Stentsch, pierwsza polska Zbaszyn...

Vergessen Sie nicht, zakończył. Że w Łodzi, trzeba się przesadać na drugi dworzec, o ile niema obwodowego. Glückliche Reisen!

Przviechał podróżnik nasz do Łodzi, i jak przewidziano w Berlinie obwodowego pociągu nie było, tedy pojechał na dworzec Fabryczno-Łódzki...

— Proszę pana jakim pociągiem można się dostać do Radomia?

— A to dopiero wieczorem. Ale zdaje się że teraz niedługo z Kuluszek też idzie na Tomaszów!

— No to pan powinien wiedzieć! Niby dlaczego? Niby skąd my mamy wiedzieć co oni tam robią w Kuluszkach!

— No, przecież rozkłady jazdy jakieś są? — Sa czy niema — ale niektóre z nich chodzą, niektóre odwołane, sam Bóg zresztą na tych rozkładach się wyzna?

— No to co? gdzie ja się dowiem? — Naczelnik stacji, odpowiedział drapiąc się w głowę, tenby pewno wiedział, ale pocio to panu.

„Jadzie“ pan pierwszym pociągiem do Kuluszek, tam pan czeka na pociąg do Skarżyska. w Skarżysku pan wysiada i czeka jak przyjdzie do Radomia i już pan jest...

— No ale ja nie chcę siedzieć godzinami na stacjach — ja chce wiedzieć jak będzie najlepiej

— No to jedź pan pierwszym pociągiem do Kuluszek mówie, tam się pan dowie odrazu.

— A przedko odchodzi? —

— Po trzeciej. Tu niema zegaru. Niech pan kupi sobie bilet peronowy, tam jest zegar, to pan będzie widział. Ale zaduży ogon... i zdaje się że nie idzie... bo się zepsuł...

Jak to w Polsce na kolejkach podnie Gdy komu iechać wypadła Kolejarze go nie żałują Czasem źle poinformują...

WIADOMOSCI Z KRAJU

S. P. Władysław Prokasz.

(k) We wtorek zmarł w Krakowie ś. p. Władysław Prokasz, literat i dziennikarz. Zmarły urodził się w 1863 r. w Krakowie, gdzie ukończył szkołę średnią a następnie uniwersytet.

Po ukończeniu studiów poświęcił się pracy dziennikarskiej, pomieszczając krytyki i studia literackie w pismach warszawskich i krakowskich.

Ostatnio był współredaktorem „Nowej Reformy“, gdzie m. in. prowadził dział krytyki muzycznej i teatralnej.

Powrót na łono kościoła.

(k) „Głos Narodu“ ogłasza następujące pismo:

„Ja niżej podpisany bawiąc obecnie na rekolekcjach we Lwowie a poznawszy swój błąd, oświadczam publicznie, iż z kościoła narodowego wystąpiłem, jego działalność potępiłem, za zgrzeszenia z tej racji dane parafian przeproszam i żywcem im ryczałę za mną odwrotu do Kościoła rzymsko-katolickiego. Ks. Biskupa tarnowskiego, oraz ks. Biskupa Sufragana najpokorniej za swe wykroczenia publicznie przeproszam. Ks. W. Faron.

Jesień, czy wiosna...?

(k) To pytanie na wsi przedstawia się wiecej zagadkowo, niż w mieście.

Do jednego z pism prowincjonalnych w b. Kongresówce donoszą z okolic Miechowa i Słomnik, jakoby boćkany powrócił w tamtejsze strony. Wywołuje to wśród okolicznych właścicieli najrozmaitsze komentarze. Zapewniają między innymi, że w roku bieżącym wcale zimny nie będzie i że wobec tego niemowleta będą u-

mierały * w miesiącach zimowych, leczniej niż zwykle (sic!)

Nie tylko skrzydlate zwłastuny wiosny, ale i roślinność zaprzecza kategorycznie temu, że w Polsce jest listopad i że według dotychczasowego zwyczaju już powinien być przyjechał na białym koniu św. Marcin. Oto na łakach zakwitły jaskry.

Rzadki typ żyda.

POGRZEB ŻYDA — WETERANA R. 63.

W ubiegłym tygodniu zmarł w Kaliszu Izaak Ekman.

Izaak Ekman miał jedno oko — drugie stracił był dawno, dawno — kiedyś w bojach w 1863 r.

Jako młody chłopak uciekł z rodzicielskiego domu, by społem z młodzieżą polską walczyć na nierówną walkę przeciw ciemniom ojczyzny.

Schwytany przez Kozaków, stanął już był na drewna szubienicy gdy przyszło „młaska wienie“. Poszedł tedy na roboty ciężkie i zesła nie dożył — zwyczajnie jak inni, drogą zwyczajną — na Sybir.

Po 17 latach zesłania — wrócił i osiadł na stałe w Kaliszu, jako piekarz.

Na tem stanowisku, do ostatnich chwil ciężka praca zarabiając na utrzymanie — zgasł cicho, doczekawszy 85 roku życia.

Pogrzeb sędziwego żyda - patrioty zamie nił się w żywiłowa manifestacje.

Za trumną ubogiego piekarza ławą ruszyły tłumy — różnych sfer, różnych wyznań. Karawan zasypało kwieciem. Na czele pochodu kroczył gen. Wróblewski, za nim in corpore oficerowie dwóch załogujących pułków, dalej dwie kompanie piechoty oraz orkiestra.

Na omentarzu w serdecznych słowach że gwał weterana gen. Wróblewski, poczem przy odgłosie strzału armatniego, trumne opuszczono do mogiły.

Kalisz w szczególności garnizon jego dowiedli, że Polska cześć potrafi swego żołnierza — obywatela, choćby był nim prosty piekarz starozakonny.

Nie jedz owoców nieobranych! Tyfus w mieście!

„Przedświadczenie“ to przyniosło im w przeciągu roku około 3 miliony dolarów zamordowali tyłu urzedników pocztowych, że czkazoło się koniecznym obsadzenie urzędów pocztowych w wielkich miastach i eskortowanie wozów pocztowych przez oddziały piechoty. Gdy się kancytom nie udało zatrzymać tramwaju lub autobusu, strzelali do tych webików, chociaż nie przyniosło im to żadnego pożytku. W końcu policja była przemęczona i w wielu miastach mieszkańcy zmuszeni byli zorganizować samochronę celem zwalczania bandytyzmu.

Trzeba ieczcze podnieść, że w r. 1922 wzrosła w zastraszający sposób liczba przestępstw, popełnianych przez młodych ludzi poniżej 15 lat. Chłopcy 13-14 letni popełniali morderstwa; Zbrodnie z namietnością stały się zwykłym zjawiskiem w szkołach. W tym czasie przepełnione były zakłady poprawcze i musianno pomnożyć liczbę sędziów, dla młodocianych.

Prezydent The National Surety Company zbadał że szkoda, spowodowana przez kradzieże z włamaniem, wynosi 525 milionów dolarów, przez fałszerstwa 25 milionów. Zbyt fałtwolerni kucep zanęcałi za bezwartościowe czek 100 milionów dolarów! Urzednicy rozmaitych instytucji dokonali srożeńwierzeń na sume 125 milionów dolarów. Wskutek fałszywych bankrutów stracono 100 młd. dolarów. Ameryka jest naturalnie rajem dla rob-

Powódz przestępstw w Ameryce.

10.000 morderstw w roku. — Rabunki na ulicy w biały dzień. — Złodzieje pocztowi. — Dziennie kradną w N. Jorku 18 aut.

Doświadczenie uczy, że zawsze po długotrwałych wojnach zostanie zachwiana moralność ludności i wzrasta silnie liczba przestępstw. Również czasy po wielkiej wojnie światowej nie stanowią wyjątku z powyższej reguły. Ale dziwna rzecz — w Ameryce, która ostatnia chwyciła za broń i której teren oszczędzony został spustoszeniem wzrosła zbrodnicość o wiele silniej niż w państwach europejskich, które musiały o wiele dłużej ponosić okropności wojny i których kraje były widownią ogromnych spustoszeń.

Prawdziwa fala zbrodnicyza rozlała się po Stanach Zjednoczonych i jeszcze nigdy nigdzie tyłu przestępstw, jak w Ameryce od czasu ostatniej wojny nie notowano.

George Tricoche daje zastraszający wprost obraz działalności zbrodniarzy w Ameryce. W przeciągu 12 miesięcy popełniono nie mniej jak 10.000 morderstw. Podczas gdy w Londynie w czasie od 1921-22, liczba morderstw nie dosięga 900, wynosi ona w tym samym czasie w

N. Jorku 2226, w Chicago 3360, t. zn. w tem ostatnim mieście pozabawiano życia dziennie dziesiąt osób!

Kradzieże i rabunki, których namnożyło się bez liku, odznaczają się rozpaczliwym zuchwałstwem. Przedtem zatrzymywali bandyci w odległych okolicach dalekiego Zachodu pociągi kolejowe lub ograbiali wozy pocztowe na granicy Meksyku — i uważano ich za nader zuchwałych opryszków. Dzisiaj pjadrują pociągi w sąsiedztwie wielkich miast a nawet tramwaje na przedmieściach N. Jorku. Rabusi drogowcy, ubrani jak Buffalo Bill napadający w nocy samotne gospody w preri i wypróżniający tam kleszenie cowboyów, stal się przestępczym okazem, który nadoje się najwyżej dla kłm prowincjonalnych. Teraz w biały dzień, w najruchliwszym punkcie miasta, gdy ullice przepelnione sa ludźmi, wpadają bandyci do banku. Jedni przeszkadzają interesantom w opuszczaniu budynku lub wszczęciu alarmu, drudzy zmuszają urzedników do wydania im pieniędzy, zabijając bez wahania każdego, ktokolwiek odważy się stawić opór, chociażby to była kobieta. Gdy przypadkowo zial się policja, wywiązuje się walka na rewolwery i kule traćają spokojnych przechodniów, nie wiedzących co się dzieje. Prawie zawsze złodzieje uchodzą, w aucie i udaje im się zabrać swoich rannych.

W r. 1920 i 1921 stal się zloczyncy tak zuchwał, że rabowali na wielka skale worki

ZYGZAKI.

Mennica czy miennica.

W „Expresie“ i „Republice“ jak wiadomo pracują sami „korzenni“ polacy, polacy od stopy do głowy, od korzenia, aż do ciemno-brunatnego wierzchołka.

Znikły starodawne „blumy, „baumy, „bergi, znikły Izydory, Szmule, Menachemy, dzisiaj pracują „Starscy, Poleccy, Podleccy, Polacy, „Kazimierze, Zbigniewy, Stanisławy, którzy w pojęciu czują, jak krety, pracują dla dobra ojczyzny, w myśl... wskazówek III—ciej międzynarodówki.

W Nr. 85 „Express“ pisze:

„Nowa miennica w Warszawie“

„Jak się dowiadujemy nowa miennica“

„Uruchomienie miennicy“... i t. d.

Tu już nie jest omyłka korektorska. Zaczęło się powtarzać. To jest правило gramatyki polskiej wykładane gdzieś w zacisznym zakątku Bałut przez melameda — i obowiązująca dzisiaj w redakcjach „polskich“ dzienników wydawanych w Łodzi.

— Panie Jakóbie, jak to właściwie się pisze mennica czy miennica.

— Jak się może pisać? Co za pytanie, co? Mówi się miennica nie mednica — to tysiąc jest miennica nie mennica...

I jednogłównie aeropag redakcyjny polskiego pisma „Express“ orzekł... miennica.

Redakcja „Rozwoju“ ofiaruje redakcji „Expressu“ bezpłatnie gramatykę Małeckiego. Bo to panowie Kazimierze, Zbigniewy, Stanisławy, jak się jest polskim publicystą (wstrzyście śmiech, o czytelnicy) i katolikiem, trzeba grać swoją rolę dobrze, bo gotowe się zorientować jeszcze i te nieliczne polskie barany, które was czytają i wam wierzą. A wtedy i papa Poznański gotów sobie zaangażować rodowitych szabesgojów lub zamknąć składzik manufaktury „Republici“, tak obficie do dziś zaopatrywany.

Lepiej, panowie zgłębić arkana polskiej gramatyki!

A. M.

KRONIKA

Kalendarzyk.

Piątek dnia 23 listopada Klemens

Wschód słońca g. 8, m. 31.

Zachód „ „ g. 4, m. 41.

Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)

„Szalona dziewczyna“

nych rycerzy przemysłu, którzy rok rocznie wydają od swoich ofiar około 2 milionów dolarów.

Oszustwa urzędników państwowych trudno ustalić cyfrowo, szkoda jednak jaką przyczynili państwu, obciążają na dwieście milionów dolarów.

Wszystkie te cyfry, podane przez wspomnianego wyżej statystyka, są zdaniem sekretarza Associated Advertising Allubs of the World, za niskie. Jakkolwiek się sprawa przedstawia, znówo, jakże zbierają złoczyńcy wszelkiego rodzaju, wynosi 16 miliardów franków wedle kursu, przedwojennego. To znaczy że zbrodniarze pobierają od każdego mieszkańca Stanów Zjednoczonych roczny podatek w wysokości 30 dolarów.

Jeśli wnikniemy w szczegóły tej niezwykłej statystyki znajdujemy nie mniej jak 18,000 sprzeniewierzeń rocznie, czyli 60 dziennie. W N. Jorku ukradziono w r. 1922 6,800 samochodów, czyli 18 dziennie. Z tego 3357 nie znalazłoby już nigdy, co oznacza stratę 3 milionów dolarów. W tym samym roku ukradziono kosztowności za milion dolarów. Pomimo wszystkich środków ostrożności i całej armii detektywów, muszą zarządy kolejowe w St. Zjednoczonych wypłacać corocznie wysyłającym frahtry od 12—20 milionów odszkodowań.

Stanowisko związków rob. wobec nowego kryzysu w przemyśle.

Co mówi przedstawiciel Chr. Zw. Zaw. p. Świątkowski.

Sytuacja w przemyśle włókienniczym może przybrać bardzo ostre formy jedynie z winy przemysłowców. Biorąc pod uwagę mającą wkrótce nastąpić stabilizację naszej waluty uznajemy, iż stanowisko przemysłowców nie jest niczem uzasadnione. Przemysłowcy zarzucają nam zerwanie umowy przez ostatni strajk, nie chcąc zrozumieć, iż robotnika pchnęła do niego twarda konieczność.

Skutki ewentualnego zaostrzenia się konfliktu będą musieli przemysłowcy wziąć na siebie. Niestosowanie ostatniej podwyżki względem ekspedjentów i pracowników biurowych spotka się z energicznym naszym sprzeciwem. Do tego stopnia uwłaczania robotnikom pod żadnym warunkiem nie dopuszczamy. Umowa zawarta z przemysłowcami mająca ważność do dnia 1 stycznia 1924 r. musi być w tym terminie dotrzymywana i zerwana bez żadnego uzasadnienia być nie może.

Użyjemy wszelkich możliwych środków ażeby zmusić przemysłowców do uznania w przyszłości obliczanych procentów przez komisję statystyczną. W tym wypadku nie cofniemy się przed najkrytyczniejszymi środkami. W chwili kiedy Rząd przychodzi z pomocą przemysłowcom łódzkim postawienie kwestji przez przemysłowców w tej formie godzi w dobro i egzystencję robotnika. Są wypadki, że już teraz przemysłowcy utrudniają pracę przedstawicielom robotników podczas zatargów w fabrykach. Jest to drogą niewłaściwą wmagająca jedynie nurtujący ferment.

Stanowisko swe uzależniam od ogólnego zebrania delegatów fabrycznych, na którym sprawę tą ostatecznie zdecydujemy. Akcję swą prowadzić będziemy wspólnie z innymi związkami nie dopuszczając do żadnych nadużyć. Również wywrzemy nacisk na Rząd, aby ten zajął się nareszcie energicznie interesami robotniczej Łodzi. (pap)

Ile tramwajarze płacą za przejazd tramwajem?

Według zawartej umowy między dyrekcją K. E. Ł., a pracownikami, ci ostatni otrzymują dwutygodniową regulację płac według orzeczeń komisji statystycznej.

Jak wiadomo, przy obecnym obliczeniu za pierwszą połowę listopada pozycja tramwajarzy powiększyła podwyżkę o 12 proc.;

wskutek tego podwyżka bez uwzględnienia pożyczki tramwajów wyniosłaby 48 proc.

Oto obecnie dyrekcja tramwajów przy pertraktacjach z pracownikami nie chce uwzględnić tych 12 proc., wychodząc z założenia, że pracownicy tramwajowi za tramwaj nie płacą.

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

„Stare miasto“

„Ciepota“ (Przejazd 1)

„Umierające narody“

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Złota Gejza“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Gra ze śmiercią“ III seria.

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Two usta kłamia“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Ona, On i Hamlet“

Kalendarzyk historyczny.

1227 Zamordowanie Leszka Białego w Gzawie

1587 Arcyksiążę Maksymilian odstępuje od Krakowa.

1878 Skon generała Mierosławskiego.

Wiadomości bieżące

— Z Poczty.

Od dnia wczorajszego Urząd Pocztowy przy nadawaniu paczek i listów wartościowych zagranicznych oblicza franka złotego szwajcarskiego po kursie 390,000 mkp. (pap)

— Nowa taryfa pocztowa.

(—) Z dniem 1-go grudnia 1923 r. wejdzie w życie nowa taryfa pocztowa, która w porównaniu z obecną odpowiada 100 do 200 procent podwyżce. Opłata za list zwykły w obrocie wewnętrznym do wagi 25 gramów, wynosić będzie 25 tysięcy marek, za kartkę 15 tysięcy, za widokówkę i druk do 25 gramów 2500 marek. Taryfa telegraficzna podniesioną zostaje o 100 procent i wynosić będzie za słowo 20 tysięcy mk. Taryfa telefoniczna podniesiona została przeciętnie o 150 procent.

— Z P. K. O.

Pocztowa Kasa Oszczędnościowa oblicza złotego polskiego po kursie 302,000 mkp. (pap)

— Specjalna kasa do wykupywania patentów.

W dniu dzisiejszym otworzona zostaje w banku handlowym przy Al. Kościuszki specjalna kasa dla wykupu świadectw przemysłowych zarówno przez mieszkańców m. Łodzi jak i powiatu.

Wobec stworzenia nowej kasy, ani urzędy skarbowe, ani kasa miejska żadnych patentów wydawać nie będzie. (b-p)

— Z delegatury Min. Skarbu.

Z dniem dzisiejszym zostaje przeniesione biuro delegatury Min. Skarbu z ul. Przejazd 4 do Izby Skarbowej przy ul. Ogrodowej 17 (pałac Poznańskich).

Począwszy od jutra t. j. 24 bm. Komisarz do spraw dewizowych przyjmować będzie interesantów już w nowym lokalu, codziennie między godz. 10 a 12 w południe. (pap)

— Wypłata dodatku dla nauczycielstwa

Miejski dodatek ekonomiczny za m. m. wrzesień i październik nauczycielstwa szkół powszechnych wypłacany jest w biurze Wydziału Oświaty i Kultury (Piramowicza 3), pokój N. 4, w godz. od 12 — 3 popoł. Pożądana jest, aby poszczególne szkoły delegowały jedno przedstawiciela personelu z odpowiednim upoważnieniem po odbiór należności dla ogółu pracowników. Wpłata dodatku rozpoczęła się z dn. 22-go bm.

— Z Urzędu Stanu Cywilnego.

Obowiązek kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, po śmierci b. p. T. Szwaremana, pełni czasowo p. Edward Rosset, naczelnik Wydziału Statystycznego.

— Otwarcie Miejskiego Kinematografu Oświatowego.

W niedzielę dnia 25 bm. nastąpi uroczyste otwarcie miejskiego kinematografu oświatowego. Dotychczasowy lokal kinematografu przy Wodnym Ryнку został gruntownie odnowiony i znacznie rozszerzony. Obecnie będzie to jedno z największych kin w Łodzi.

— Radziecka komisja dla spraw ogólnych o piekarniach łódzkich.

Na ostatnim posiedzeniu komisji dla spraw ogólnych rozpatrywano wniosek radnego Miłmana co do anty-sanitarnego stanu piekarni łódzkich, nieprzestrzeżenia 8-10 m. dzielnego dnia pracy i przepisów pracy nocnej. Wnioskodawca motywując szeroko swój wniosek wskazał na zatrważający stan higieniczny w piekarniach miejskich co ma specjalne znaczenie w obecnej chwili, gdy tyfus brzuszny wszechwładnie panuje w mieście.

W końcu radny Miłman wniosł, aby rada miejska wybrała komisję radziecką, która by skontrolowała piekarnie łódzkie i złożyła sprawozdanie w ciągu 2-ech miesięcy.

Rada Mińska i Kuroz odzyskała, że o ile Rada Miejska może zabrać pewne stanowisko co do stanu hygienicznego piekarni to jednak nie może się wtracać co do godzin pracy w piekarniach i co do pory pracy, wobec czego zgadzają się jedynie na pierwszą połowę wniosku r. Milmana.

Wnioskodawca jednak w dalszym ciągu domagał się przyjęcia jego wniosku w całości, gdyż zdaniem jego Rada Miejska winna czuwać nad całokształtem życia obywateli.

W głosowaniu wniosek r. Milmana odrzucono, natomiast przyjęto wniosek dr. Szwaiga, oparty przez radnego Holenderskiego o następującym brzmieniu: Rada Miejska wzywa Wydział sanitarny do pilnego badania stanu higienicznego piekarni w myśl obowiązujących przepisów.

Rada Miejska wyraża swą opinię w tym kierunku, że praca nocna w piekarniach winna być zakazana, a ustawa o 8-mio godzinnym dniu pracy przestrzegana w całej rozciągłości.

— Egzaminy dla urzędników państwowych.

(—) Na jednym z najbliższych posiedzeń rady ministrów, jak nas informują, ma być wniesiony projekt rozporządzenia rady ministrów w przedmiocie służby przygotowawczej i egzaminu praktycznego kandydatów na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych w służbie kasowej. Na podstawie tego projektu kandydaci na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych winni odbyć służbę przygotowawczą, t. zw. praktykę, przewidzianą w art. 12 ustawy o państwowej służbie cywilnej, oraz złożyć egzamin praktyczny.

Projekt przewiduje, iż od obowiązku złożenia egzaminu praktycznego zwolnieni będą z pośród urzędników pełniących obecnie służbę państwową ci, którzy byli stałymi urzędnikami w służbie rachunkowej lub kasowej państw zagranicznych, a obecnie przeszli do polskiej służby państwowej. Również zwolnieni mają być ci urzędnicy, którzy od trzech lat przed wejściem w życie powyższej ustawy pełnią bez przerwy służbę państwową w dziale rachunkowym, względnie kasowym i posiadają dobre kwalifikacje, wszyscy inni urzędnicy rachunkowi obowiązani są według projektu ustawy w przeciągu dwóch lat złożyć egzamin praktyczny.

— Strajk w fabrykach przetworów chemicznych.

Wczoraj wybuchł strajk robotników w fabrykach chemicznych w Łodzi. Strajk ma podłoże ekonomiczne i jako główny punkt swych żądań wysunęli robotnicy unormowanie stawek zasadniczych.

Strajkują robotnicy następujących firm: Mincberg, „Oleum”, „Karpaty”, Friedland, Berger, Nobel, Schippe i „Polska Nafhta”. (pap)

— Walka z tyfusem.

Na posiedzeniu w dn. 20 bm. Magistrat zatwierdził wnioski konferencji, odbytej z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia w dn. 18 bm. w sprawie walki z epidemią tyfusu brzusznego. M. in. postanowiono zakupić narazie 10,000 porcji szczepionek antytyfusowych i wyasygnować na ten cel sumę marek 500,000,000.

— Za okradanie Skarbu Państwa.

Przed miesiącem przeprowadzona kontrola przez Urząd Skarbowy w znanej firmie Priwin i Finkiel (Zielona 8) ujawniła ukrywane przez wspomniany dom handlowy prawdziwych obrotów. Dochodzenia policyjne ustaliły wielkie niedokładności w prowadzeniu ksiąg i rachunków, które miały na celu świadome okradanie Skarbu przez nieujawnianie obrotu i zarobków firmy.

Firma ta prawdopodobnie od szeregu lat prowadziła fałszywie księgi bezkarnie okpięła Urząd Skarbowy.

Wobec nadzwyczaj obciążającego materiału skierowała policja sprawę do prokuratorji, która zarządziła aresztowanie Priwina i Finkiela.

Sledztwo w tem oszustwie potrwa dłuższy czas i ujawni tajemnice kombinowanej

Dnia 22 listopada r. b. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

ś. † p.

August Ambrozajtys

Majster cechowy i wł. pralni chemicznej i farbiarni.

W zmarłym tracimy nieodżałowanego i żanego kolegę i przyjaciela, zgon przedwczesny którego odczuliśmy głęboko, a pamięć o nim zachowamy na zawsze.

Majstrowie Zgromadz. Cechu Chemicz. Pralni i Farbiarni w Łodzi.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, t. j. 25.XI r. b. o godz. 2 i pół p. p. z domu żałoby przy ul. Konstantynowskiej 10, na Stary cmentarz ewangelicki. 2510-b)

Dnia 22 b. m. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

ś. † p.

PAWEŁ OLSZEWSKI

obywatel i długoletni pracow. Kolei F. Ł.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok nastąpi w niedzielę, dn. 25 b. m. o g. 2 pp. z domu żałoby przy ul. Niecałej Nr. 5 (Bałuty) na Stary cmentarz katolicki.

Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążona w smutku

2508-b)

Rodzina.

Dlaczego w Warszawie chleb 90 a w Łodzi 150 tysięcy.

Cena żyta w całej Rzeczypospolitej podlega nieznacznym wahaniom. Ale cena chleba zato doszła do takiego skandalu iż bochenek czterofuntowy chleba kosztuje

150,000 marek

kiedy w Warszawie waha się koło

80,000 marek.

Dobrze byłoby ażeby znany ze swej sprężystości komisarz na m. Łódź, pan Izzycki zajął się wyjaśnieniem tej sprawy i zbadał

działalność funkcjonariuszy urzędu walki z lichwą, na jakich podstawach zatwierdzili oni taką krzyżującą cenę?

Przecież to jest wszechpolskim skandalem, aby stolica miała chleb niemal dwa razy tańszy aniżeli Łódź, która jest dwa razy mniejsza od Warszawy.

W tem obliczeniu ceny tkwi tajemnica, którą pan komisarz prawdopodobnie wyjaśni...

Przedstawiciele „polskiego” przemysłu wyjechali do Moskwy.

KTO REPRESENTUJE TEN PRZEMYSŁ?

Jak się dowiadujemy, w dniu wczorajszym wieczornym nocniagiem wyjechali do Moskwy przedstawiciele przemysłowców łódzkich pp. Brodacz, Zylberberg i Liberman. Prze-

myslowcy zabawią w Warszawie dzień dzisiejszy, podczas którego odbędzie narady z wicepremierem Korfantym, a następnie wieczorem odjadą do Moskwy. (bip)

buchalterji.

Priwin i Finkiel mają obecnie sposobność do spokojnego zastanawiania się i wymyślenia lepszego systemu fałszywej buchalterji, któryby w przyszłości nie dozwolił tak łatwo Urzędowi Skarbowemu upomnieć się tak energicznie o swe należności. (pap)

Nadużycia w łódzkim sejmiku powiatowym

Poruszona przez nas onegdaj sprawa nadużyć w wydziale handlowym łódzkiego Sejmiku Powiatowego dotychczas nie została sprostowana przez miarodajny urząd, a przeciwnie została potwierdzona przez komunikat Agencji Prasowej.

Jak się dowiadujemy nadużyć w tym wydziale dokonywał urzędnik Woźniak, który został wydalony, jednak nie pociągnięto go do odpowiedzialności sądowej a to na skutek decyzji p. starosty Remiszewskiego. Jednocześnie otrzymał dymisie przełożony Woźniaka p. Kowalewski, iakoż za niedożr.

Wogóle rzecz wladz nadzorczych byłoby przeprowadzenie rewizji ksiąg sejmiku powiatowego, gdyż ta droga możnaby stwierdzić cały szereg „niedokładności” które często tam się zdarzały.

Sfery kompetentne powinnyby rozstrzygnąć czy jest dopuszczalne, ażeby wysoki dygnitarz sejmikowy dopiero po roku wnosił zapłatę za 20 korcy węgla lub za inne artykuły, za które płać dopiero po zupełnej dewaluacji pieniądza.

Przytoczamy, że władze nadzorcze są interesną się tą sprawą i oświecą należycie działalność pewnego dygnitarza na szkodę skarbu państwa.

Teatr i sztuka

— Teatr Miejski.

Dzisiaj pełna pogodnego humoru i dowcipu lekka komedia Tavault'a p. t. „Szalona dziewczyna”. W głównych rolach z pp. Herburtówna i Pawłowski.

Grand-Kino | PAMIĘTNIK SZALENCA (Le Penseur)

Dzisiaj premiera!

wzruszająca tragedia w 7 aktach — W roli głównej **Andres Rox** (2565s1)

Początek o 5.00 i 9.30 w.

Reżyser **L. POIRIER** — Wytwórnia: Pax-Gaumont, Paryż. — Obraz własn. Agencji K'emat, „Corso” Warszawa.

Karbid Szwedzki

w opakowaniu eksportowym, ocłony franko wagon ofiaruje na warunkach korzystnych

Oswald Korber

257 b Danzig, Wallgasse 21. tel. 918.

Ktoby wiedział

2512s2

kościół w Krakowie o **Władysławie Kowaliku** wziętym do wojska rosyjskiego w 1914-ym r. a potem do niewoli austriackiej niechaj da wiadomość do kancelarii parafii Przemienienia Pańskiego w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 84

Kupię pod Lodzią ziemi

60-100 morg (może więcej)

może być bez zabudowań i bez obsadów. Pożądana woda bieżąca, zająłak. Oferty z ceną pod „Ahu” w administracji „Rozwoju” (2529-s)

Na raty za gotówkę

suknie, bluzki, płaszcze.

Obuwie męskie i damskie.

— Poleca —

Chrześcijański Dom Ubiorów A. GABANEK

ul. Napiórkowska 49, — Filja ul. Piotrkowska 275

Potrzebni chłopcy z kaucją do sprzedaży gazet

zgłaszać się do adm. „Rozwoju”

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A. A. K kupuje meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia. Placę naleśnikową Łaznik, Benedyktów 25. mieszkanie 13. 7072-12

M mało używana magiel jest do sprzedania, ul. Wysokiego 15 Lipska (Chojny). 7076-2

Paulo angielskie czarne i białe, czko bujane dziecięce tonio do sprzedania. Główna 47, ma gęzin obuwie. 7170-3

Sprzedam dzieła z marmuru wami płytami oraz różne przyrządy rzeźnicze. Zgłaszać się od 1 do 4 Pańska 63 m. 1. 7164-1

Dywan, kozuch (dopłony), puły gumowe i maszyny do szycia ręczną. Rzgowska 7 m 30 od 4-6ej. 7161-1

Kredens do sprzedania ul. Załęcka 64, wiadomość u dozorkcy. 7208-2

Lokomobil i młocarnia do sprzedania. Wiadomość ul. 6-go Sierpnia Nr. 34, sklep kolonialny Łaskowska. 7199-3

Maszyny pończosznice kupuje, sprzedaje i przyjmuje do regeneracji M. Szreter, Piotrkowska 185. 7204-1

Do sprzedania białej różne skrzynki piekarskie i wirówki do mleka. Kilińskiego 223, sklep. 7203-4-3

Sprzedam 3 strubstaki, kowalstwo, wrelator, bormaszyna, Odlewnia metalu ul. Kilińskiego 36, slusarnia. 7197-2

Sprzedam urządzenie angielską na jednego konia w dobrym stanie. Biż-za wiadomość północna 53 m. 13. 7184-1.

Sklep spożywczy z mieszkaniami sprzedam zaraz z powodu choroby żony. Ruda Pabjanicka Łąkowa 204. 7186-2

Różne:

Potrzebna służąca do gospodarstwa Brzezińska 101. 7173-1

A kuszerka Pipikowa przyjmuje panię przjezdne i miejscowe. Piotrkowska 152-14. 7185-14

Przybiłak się pies rasy wilczej, maści czarnej, nogi brązowe, ogon krótki. Odebrać można za zwrotem kosztów. Skwerowa 10 u dozorkcy. 7169-1

7ciny 2 kozy, małe białe. Od prowadzić Leśna 11, przy DREWNOWSKIEJ, Koszczewa. 7166-2

Wypuszcze duży sklep do spółki z mechanikiem, Pabjanicka Szosa 54. 7159-1

Służący kawaler do wszystkich. Do z dobrei świadectwami potrzebny zaraz. Zgłaszać się Piotrkowska 73 m. 5. 7172-1

okoja poszukuje z oddzielnym wejściem. Cena obojętna. Oferty w adm. Rozwoju pod „K. L.”. 7187-1

Potrzebni chłopcy, do praktyki. Cegielińska 62. 7188-1

kursy francuskiego, Konwersacja. Polski, angielski. Szkoły ustępstwo. Kilińskiego 77-2. 7189-1

dwóch młodych inteligentnych kawalerów poszukuje pokoju umeblowanego z utrzymaniem lub bez. od zaraz. Łaska-we oferty składać w administracji pod „M. N.”. 7194-1

potrzeba czeladzi krawieckich. Adameczyk w Koluszkiach. 7196-2

potrzebny człowiek samotny umiejący roboty rolne zaraz. Brzezińska 164 u gospodarza. 7179-2

potrzebny od zaraz pokój umeblowany lub nie z oddzielnym wejściem przy chrześcijańskiej rodzinie niedrogo. Oferty pod „Pielegniarka”. 7180-1

Zastępca notariusza samotny poszukuje pokoju z całodziennym utrzymaniem lub bez. Oferty pod „20 milionów mieszcznie” składać do administracji „Rozwoju”. 7182-3

Wynajęcia sklep z pokojem w okolicy Gór. Rynku. Oferty proszę składać do adm. Rozwoju, z podaniem w kwoty. pod „W. G.”. 7193-3

Zgnał pies młody wilczaj rasy. Proszę odprowadzić za nagrodą ul. Zielona Nr. 25 Bałuty Frank. 7200-3

Przybiłak się suka duża zółta właściciel odebrać może za zwrotem kosztów Wołna 15 Maichrzak. 7197-5

bona ze wzorowymi śwami i ciałami, muzyczna poszukuje posady. Oferty do adm. Rozwoju pod „Okolica”. 7201-1

Odдам na własność (4-0 tygodni) chłopca niechrzczonego. Oferty pod „Dziecko” w adm. Rozwoju. 7202-1

potrzebny chłopiec na posyłki. Drukarnia Bolesław Kotkowski i Ska Piotrkowska 91. 7205-1

szklarz potrzebny. Zgłaszać się do administracji Rozwoju. 7209-3

Dyrekcja koncertów Alfreda Straucha

Sala Filharmonji. JUTRO w sobotę,

dnia 24 listopada o godzinie 4-ej po południu. Prześliczne opowiesci, uciészne historyjki, cudowne

BAJKI

opowie dzieciom i młodzieży. **Kazimiera Rychterówna**

Program: 1) O 4-ech muzykantach — Or Ota. 2) O małej dziewczynce — Bajeczka bretańska. 3) Tat, mama i dzieci — Rogoszonny. 4) Żołnierz ołowiany — Andersena. 5) Parasol — Konopnickiej. 6) Jak karnawał do karnawału — Zbierchowskiego. 7) Jak Niteczka został królem — Makuszyńskiego.

Bilety od 50,000 do 200,000 do nabycia w kasie Filharmonji (2667-b)

Ktoby wiedział

kościół w Krakowie o **Józefie Króla**, który był wzięty do wojska rosyjskiego w 1913 r. i dotychczas nie wrócił. niechaj da wiadomość do kancelarii Parafii Przemienienia Pańskiego w Łodzi ul. Rzgowska 84. 2318s1

przybiłak się pies wyżeł maści szpakowatej, laty brazowe. Jast do odebrania za zwrotem kosztów Kilińskiego 231 m. 40. 7206-2

Kucharka-gospodyni z wykwintnym gotowaniem poszukuje miejsca. Oferty sub „Gospodyni” do Rozwoju. 7207-1

Zgubione dokumenty

urnatowski Jan zgubił książeczkę wojskową wydaną z P. K. U. w Łodzi. 7171-1

perugiewicz Józef zgubił książeczkę wojskową wydaną z Pabjanicach. 7195-2

Zofia Krakowiak zgubiła dowód koleinowy wydany przez III-ci oddział mechaniczny St. Łódź-Kaliska. 7198-1

Kupuje

futra, dywany meble, garderobę, maszyny do szycia i różne sprzęty domowe

Dzielna 19, A. Wajcman

w sklepie starych mebli. 2520-b

3 pokoje

z kuchnią i wygodami potrzebnymi od zaraz. Warunki podawać w ofertach do administracji pod „Gutówka”. 2478-b

Orzewka

owocowe i ozdobne w wielkim wyborze poleca Zak. Ogr. L. Kolaczkiego. Piotrkowska 241. 2506s8

o fabryki tytoniowej

w Poznańskim oraz sklepu tytoniowego w centrum Łodzi potrzebny jest spółnik lub spółniczka z kapitałem 2 miliony. Oferty pod „Tyton” do Rozwoju. (2482-b)

Kupuje

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachowania 32, naprzeciw lombardu, i p. L. Milich. 2424

Dr. E. Ekkert

choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych. 2412b

Ul. Kilińskiego 157, trzeci dom od Głównej. Przyjmuje od 12-3 i od 7-9. Panie od 3-4.

Dr. med. Z. GOLC

chor. skórne i wener. ul. Andrzejka 3. przyjm. od 11-1 i pół i od 5 i pół do 8. (2092b)

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 15.000 mk., za tekstem 12.000 mk., zwycza ne 7.000 mk., wśród drob. 12.000 mk. nekropia 10.000 mk., komunikaty 12.000 mk., za wiersz millimetry i miejscowe 50 proc. drożej. Drobne ogłoszenia bezterminowe 4000 mk., za wiersz i duże litery 49.000 mk., dla poszukujących pracy 3000 mk., najmniejsze ogłoszenie 40.000 mk. Ogłoszenia za honorarium redakcy za bezpłatne. Ogłoszenia przyjm. nie się do godz 6-ej, po 6-ej zalicza się 50 proc. Za terminowe wchodzenia ogłoszen Administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęcia ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zglerzu u p. Lacha w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.